

SISÈ PUNT

Moció presentada pel grup municipal de Compromís per Valls-ICV-EUiA de suport al dret a morir dignament

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La declaració universal dels Drets Humans (1948) assenyala en el seu article primer que *“tots els essers humans neixen lliures i iguals en llibertat i en drets”*. Una llibertat que no s’ha de perdre en cap moment de la vida, tampoc en el procés final que ens porta a la mort.

La Constitució Espanyola (1978), al seu article 10, afirma *“la dignitat de la persona i el lliure desenvolupament de la seva personalitat”*. De nou, afirmem que aquesta dignitat i aquest lliure desenvolupament no s’han de perdre en el procés final que ens porta a la mort.

No obstant això, l’article 143.4 del Codi Penal espanyol encara penalitza la persona que ajuda a morir a una altra *“amb actes necessaris i directes per la petició expressa, seriosa i inequívoca d’aquesta, en el cas que la víctima pateixi una malaltia greu que el condueix necessàriament a la mort (...)”*.

Catalunya ha desenvolupat una legislació pròpia sobre el dret a viure amb dignitat el procés de la mort, concretada en la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d’informació concernent la salut i l’autonomia del pacient, i la documentació clínica i el Decret 175/2002, de 25 de juny, pel qual es regula el Registre de voluntats anticipades.

Aquests principis queden també ratificats en la Llei estatal 41/2002, de 14 de novembre, norma reguladora de l’autonomia del pacient i de dret i obligacions en matèria d’informació i documentació clínica.

L’Estatut d’Autonomia de Catalunya del 2006, en el seu article 20, titulat ‘Dret a viure amb dignitat el procés de la mort’ diu que *“totes les persones tenen dret a rebre un tractament adequat del dolor i cures pal·liatives integrals i a viure amb dignitat el procés de llur mort”*. I afegeix: *“Totes les persones tenen dret a expressar llur voluntat d’una manera anticipada per tal de deixar constància de les instruccions sobre les intervencions i els tractaments mèdics que puguin rebre, que han d’ésser respectades (...)”*.

D’aquesta manera es recolza el dret de fer oficial la voluntat de les persones mitjançant el Document de Voluntats Anticipades (DVA).

La concreció d’aquestes orientacions legals ha quedat reflectida en la pionera Carta de drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l’atenció sanitària (2001),

revisada i aprovada pel Departament de Salut el juny de 2015, que en el capítol d'Autonomia i presa de decisions, apartat 5.1.8., indica: “*La persona té dret a viure el procés que s'esdevingui fins al final de la vida segons la seva concepció de dignitat (...)*”.

En aquest context, la persona ha de poder rebre una atenció de qualitat que promogui l'alleujament del patiment, sigui físic, psicològic, social o espiritual, proveïda en l'entorn idoni (domicili, hospital, etc.), i atenent els seus desigs.

Quan es donen situacions de patiment insuportable i la persona, en plena possessió de les seves facultats per decidir, expressa el seu desig de morir i sol·licita ajuda per fer-ho, té el dret a rebre un tracte respectuós i que se li doni una resposta proporcionada a la intensitat d'aquest patiment. Igualment, la persona té dret a que els professionals sanitaris li facilitin les cures i els tractaments necessaris per facilitar-li una mort digna, sempre dins del marc legal vigent.

El 26 de gener de 2017, el **Parlament de Catalunya va aprovar una Moció sobre el Dret a Morir Dignament** que juntament amb el desenvolupament dels programes de cures paliatives ha suposat una millora que no podem ignorar.

Malauradament, però, l'experiència de l'Associació Dret a Morir Dignament (DMD), obtinguda a partir de l'atenció personalitzada a centenars d'homes i dones al llarg dels darrers anys, ens permet afirmar que massa persones continuen sofrint innecessàriament al final de la seva vida. Ja sigui per desconeixement d'aquestes lleis per una part del personal sanitari; per desconeixement dels pacients i del seu entorn sobre els seus drets o de com exercir-los; per la dificultat d'accés als equips de cures paliatives; per manca de recursos suficients per atendre a tota la població; o ja sigui per la penalització de l'ajuda a morir de l'article 143.4 del Codi Penal espanyol. I és que a Catalunya, menys de l'1% dels catalans ha registrat un Document de Voluntats Anticipades (DVA) tot i que un 78% de la societat dona suport a la despenalització de l'eutanàsia.

Per tant, per aconseguir eixamplar l'ús del dret a morir dignament de la ciutadania, és necessari despenalitzar l'eutanàsia, regulant-la amb la llei corresponent però mentre això no sigui possible, impulsar les mesures que actualment permet la legalitat. Els ajuntaments són les institucions més properes a la ciutadania i, com a tals, han de jugar un paper primordial en la divulgació d'aquest document, a més de donar facilitats pel seu registre, des de la convicció que el dret a una mort digna és un dels drets humans i que un consistori amb sensibilitat social ha de vetllar per la seva defensa i compliment.

L'Associació DMD Catalunya (DMD-Cat) fa arribar ofertes de col·laboració a l'Ajuntament de Valls perquè, des de l'àmbit municipal, s'afavoreixin un seguit de mesures per tal d'ajudar la ciutadania a afrontar amb el màxim de dignitat possible el procés de mort.

Pensem que “**morir és inevitable, el sofriment, sí que es pot evitar**”. Així, avui es proposa al Plenari de l'Ajuntament de Valls, donar suport a les propostes presentades per l'associació DMD-Cat, a formar part d'una xarxa de municipis que treballen per

l'adquisició dels drets socials i humans en aquest tema i, per manifestar el seu compromís, promourà la cultura de la mort digna mitjançant:

ACORDS

Atès que l'Ajuntament de Valls reconeix el dret social dels tots els ciutadans i ciutadanes de morir dignament, ho concreta amb els següents punts:

1. La formació de les treballadores i treballadors municipals (serveis socials, centres culturals, policia municipal, residències, centres de dia, assistència a domicili, etc.) sobre els drets de la ciutadania al final de la vida i el benefici de fer el Document de Voluntats Anticipades (DVA).
2. Divulgar aquest acord, així com el DVA, i impulsar xerrades informatives i activitats a centres assistencials, educatius i culturals dependents de l'ajuntament, campanyes en els mitjans de comunicació municipals i edició de pamflets o tríptics, que estaran disponibles als punts d'informació municipals.
3. Instar el Parlament i la Generalitat de Catalunya a simplificar el tràmit del DVA per tal d'oferir a la ciutadania la possibilitat de signar el document davant d'un funcionari públic municipal.
4. Traspassar aquests acords a la Taula de Salut (PLICS), per tal que pugui donar el seu suport i col·laborar en la difusió d'aquesta informació.
5. Donar suport a la proposta del Parlament de Catalunya demanant la regulació sobre la despenalització de l'eutanàsia i el suïcidi medicament assistit, al Congrés, fent-los arribar aquesta moció aprovada.